КАТАРИНА ЗАРИЋ

Променљиви контекст перспективе

31. март - 12. април 2014.

65 ГОДИНА * ГРАФИЧКИ КОЛЕКТИВ * 1949-2014

Галерија ГРАФИЧКИ КОЛЕКТИВ
Београд

Имагинарни свет на сликама и графикама Катарине Зарић

Прва самостална изложба Катарине Зарић одржана је пре 23 године у Београду. Она је између осталог наговестила будуће истраживање на пољу перспективе, које се наставило да осветљава и продубљује стечена искуства. И данас, кроз различите медије, не само графичке, представља се нова целина у оквиру докторских студија чији наслов „Променљиви контекст перспективе у фигуративном ликовном изразу" упућује у срж њеног стваралачког проблема.

Како Катарина сама каже, још у детињству била је опседнута својим имагинарним светом у коме владају мир и тишина, у коме бораве савршена бића и у коме постоје идеални предели., На своје изненађење, безвремене архитектонске објекте открила је много година касније у делима ренесансних мајстора у божанственој Фиренци и Сијени. У делима Ђота и Паола Учела, али пре свих Пјера дела Франческе, који је заједно са Албертијем био родоначелник нове науке о перспективи, спознала је сопствени афинитет ка магичном и тајанственом.

Закони линеарне перспективе, развијени у радовима ових великих мајстора, произашли из Еуклидове геометрије, стални су подстицај Катарини Зарић која у духу ренесансне илузионистичке сценографије решава просторне дубине у својим радовима.

Катаринин свет је имагинаран, метафизички, езотеричан, а настањују га духовна бића чија се спољашњост манифестује у људском или животињском облику. Неке од тих појава на њеним графикама и сликама наизглед имају одређен пол, а заправо су бесполна, анђеоска бића, савршена по својој суштини, самодовољна. Ти анђели, било да нам откривају своја крила или не, често су окренути леђима, не дозвољавајући да нас лепота њихових лица узнемири. Катаринини анђели се не могу сврстати ни у једну хијерархију коју нам је оставио Јован Дамаскин, то су бића која живе и штите свет у коме бораве, незаинтересована за људску несавршеност, пролазност и пропадљивост.

Поред анђела Катаринин свет настањују и друга бића савршена у својој лепоти. Посматрајући их замишљамо да су тако изгледали племићи у ренесансној Италији испред својих двораца, поседа, градова, са леопардима као кућним љубимцима; ипак, то су савршена духовна бића за која би Платон рекао да су идеје које настањују свет идеја. Иако је Платон сматрао да је немогуће да уметност може да

представи савршенство идеја, јер је троструко удаљена од истине и света идеалних форми, ми ћемо себи ипак дозволити ову асоцијацију.

Могуће је осетити присуство бића у слици, чак и када је приказана само остављена хаљина, шешир на вешалици, архитектура зграде или читавог града на неком непознатом, савршеном простору.

У радовима Катарине Зарић архитектура је једнако значајна као и фигура. Њени архитектонски простори чине да се у композицији оствари линерана перспектива у маниру блиском Пјеру дела Франчески. Често су то геометријски облици у које смешта своја бића, а на зидовима тих грађевина означен је богати свет метафизичких порука и симбола. Готово увек су на њима присутни различити, понекад и измишљени, инструменти за мерење времена. Они заправо немају шта да мере јер је простор у коме се налазе бесконачан, а у том свету време и не постоји. Наиме, време је димензија која људима служи као мера постојања, а свет који Катарина слика вечан је и непролазан. Зато ти инструменти и немају реалну употребну вредност, те нестају и пропадају, бледе на зидовима. Чини нам се да је на овим радовима време стало, јер нам је непојмљиво то непостојање потребе за временом.

Могло би се рећи да су бића у овим композицијама налик скулптурама, као код Ђорђа де Кирика. Као да су заустављена у покрету. Жућкасто-сиво-плави тонови граде ритам сцене која делује готово акустично. Валери сугеришу просторну дубину и однос између фигура, а њихов волумен дефинише светлост. Катарина је успела веома верно да дочара тишину и мир свог савршеног света. Након дужег посматрања њеног рада чини се да до нас допире Питагорина хармонична музика сфера, кроз коју смо морали да прођемо како бисмо спознали овај комплексни свет.

Можемо рећи да ликовно дело Катарине Зарић спада у ред најсуптилнијих, најзанимљивијих, а свакако и најзначајнијих на ликовној сцени данас. Та магија простора и дифузно светло композиције кључне су тачке поетске димензије њеног слојевитог рада, отвореног за стално ишчитавање и истраживање порука које у себи носи.

Иван Перић

Катарина Зарић
(Београд, 1966)
Факултет ликовних уметности, графички одсек (1990) и постдипломске студије (1993) завршила у Београду. Од 1993. предаје на Факултету ликовних уметности где је 2009. постала ванредни професор.
Од 1988. излаже на групним изложбама у земљи и иностранству. Од 1991. излагала самостално на преко 20 изложби у Београду, Србији, Европи и Америци.
zarickatarina@gmail.com

Награде/избор:
1993. Награда Октобарског салона, Београд; 2000. Награда "Мали печат" Графичког колектива, Београд; 2003. Гран При, Тријенале графике у Шамалијеу, Француска; 2006. Прва награда на интернационалном конкурсу "Нове Капије Београда"; 2007. Специјална награда на такмичењу за ex libris, Анкара; 2011. Награда за илустрацију на 46. Златном перу Београда; 2013. Награда „Сребрна игла", Бијенале Суве игле, Ужице

Издавач: Графички колектив Београд, Обилићев венац 27; тел/факс: 2627-785, тел: 3285-923
e-mail: grafickі@eunet.rs; www.grafickikolektiv.org; Уредник: Љиљана Ћинкул.
Уметнички савет: Бранимир Карановић, Биљана Вуковић, Димитрије Пецић, Владимир Вељашевић и Јелена Јоцић.